

Fundusze Europejskie
dla Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Załącznik

do uchwały nr 1360/500/23

Zarządu Województwa Pomorskiego

z dnia 23 listopada 2023 r.

**Strategia Inwestycyjna dla instrumentów finansowych
w programie Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027
Działanie 5.10 Kształcenie ustawiczne – wsparcie pozadotacyjne**

Spis treści

Wykaz skrótów	3
1. Wprowadzenie	4
1.1 Miejsce i rola Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10.....	4
1.2 Założenia realizacji Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10.....	5
1.2.1 Kierunek interwencji	5
1.2.2 Montaż finansowy.....	6
1.2.3 Przegląd Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10.....	7
2. Instrumenty Finansowe w programie Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027	7
2.1 Priorytet 5. Fundusze europejskie dla silnego społecznie Pomorza (EFS+)	8
2.1.1 Instrumenty finansowe w zakresie wspierania uczenia się przez całe życie – CP 4/CS 4(g)	8
2.1.2 Oczekiwane efekty IF w CS 4(g)	10
3. Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10	11

Wykaz skrótów

CP	Cel Polityki
CS	Cel szczegółowy
EFS+	Europejski Fundusz Społeczny Plus
FEP 2021-2027	Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027
FERS	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
IF	Instrumenty Finansowe
IZ	Instytucja Zarządzająca
KE	Komisja Europejska
PF	Pośrednik Finansowy (Podmiot wdrażający fundusz szczegółowy)
SzOP	Szczegółowy Opis Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027
UE	Unia Europejska

1. Wprowadzenie

1.1 Miejsce i rola Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10

Niniejszy dokument przedstawia Strategię Inwestycyjną dla Działania 5.10 Kształcenie ustawiczne – wsparcie pozadotacyjne realizowanego w formie instrumentów finansowych w ramach Celu szczegółowego (CS) 4(g) Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027.

Strategia Inwestycyjna dla Działania 5.10 przedstawia szczegółowe parametry i warunki realizacji instrumentu finansowego w CS 4(g) i jest komplementarna do Strategii Inwestycyjnej dla instrumentów finansowych w programie Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Ogólne zasady realizacji, której celem jest wskazanie horyzontalnych kierunków i zasad wykorzystania IF w Programie.

Podstawę analizy stanowi treść programu FEP 2021-2027, zatwierdzonego decyzją KE Nr C(2022) 8860 z dnia 7 grudnia 2022 r.

Program przesądza m.in. formę finansowania zwrotnego w CS 4(g), tj. instrument dłużny, zakres i ukierunkowanie interwencji. Zapisy Programu wynikają w szczególności z wyborów strategicznych samorządu województwa przyjętych w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030. Instrument finansowy opisany w niniejszej Strategii Inwestycyjnej wpisuje się zatem w politykę rozwoju województwa.

Strategia Inwestycyjna jest elementem oceny ex-ante przeprowadzonej przez IZ FEP 2021-2027 w dwóch etapach:

- 1) badanie ewaluacyjne pn. „Ocena ex ante możliwości wykorzystania instrumentów finansowych w ramach Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 – Etap 1. Analiza dotychczasowych doświadczeń, potencjału instytucjonalnego i zapotrzebowania”, przeprowadzone w okresie luty – czerwiec 2021 r.;
- 2) badanie ewaluacyjne pn. „Przeprowadzenie badań terenowych i analiza wyników na potrzeby opracowania Strategii Inwestycyjnej dla instrumentów finansowych w programie Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027”, przeprowadzone w okresie grudzień 2022 r. – maj 2023 r.

Zakres przeprowadzonych analiz oraz przygotowanych dokumentów wynika z warunków określonych w art. 58 ust. 3 Rozporządzenia nr 2021/1060¹ (Rozporządzenie Ogólne).

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, Dz. Urz. UE L 231/19 ([EUR-lex Rozporządzenie Ogólne 2021-2027](#)).

Jednocześnie Strategia Inwestycyjna dla Działania 5.10 stanowi załącznik do Umowy pomiędzy IZ FEP 2021-2027 z podmiotem wdrażającym fundusz powierniczy, tj. Beneficjentem. Strategia Inwestycyjna dla Działania 5.10 wraz ze Strategią Inwestycyjną dla instrumentów finansowych w programie Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027. Ogólne zasady realizacji łącznie spełniają przesłanki dla dokumentu strategicznego, o którym mowa w art. 59 ust. 1 Rozporządzenia Ogólnego, wypełniając wymogi opisane w ust. 2 Załącznika X do Rozporządzenia Ogólnego, zawierają bowiem:

- a) strategię inwestycyjną instrumentu finansowego, ogólne warunki planowanych produktów dłużnych, odbiorców docelowych i działania, które mają otrzymać wsparcie;
- b) dokument odpowiadający biznesplanowi, który będzie wdrażany i który określa m.in. spodziewany efekt dźwigni, o którym mowa w art. 58 Rozporządzenia Ogólnego (informacje uzupełniające będą zawarte we Wniosku o Dofinansowanie, który również stanowi załącznik do Umowy o Finansowaniu);
- c) monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie wdrażania IF w celu zapewnienia zgodności z art. 42 i art. 50 Rozporządzenia Ogólnego.

1.2 Założenia realizacji Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10

1.2.1 Kierunek interwencji

W Tabeli 1. zaprezentowano Cel Polityki (CP) i Cel szczegółowy (CS), w którym stosowany będzie IF w ramach Działania 5.10. Kształcenie ustawiczne – wsparcie pozadotacyjne

Tabela 1. Cel Polityki i Cel szczegółowe przewidujące instrumenty finansowe w ramach Działania 5.10 Kształcenie ustawiczne – wsparcie pozadotacyjne

Cel Polityki	Cel szczegółowy
CP 4	CS 4(g) – Wsparcie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej

W FEP 2021-2027 w ramach CS 4(g) przewidziano m.in. wsparcie dla osób dorosłych, które z własnej inicjatywy chcą podnieść lub potwierdzić swoje kompetencje oraz/lub nabyć kwalifikacje (w tym włączone do ZRK) w ramach instrumentów finansowych. Przewidziana forma finansowania to wyłącznie kategoria 03, tj. pożyczka (instrument dłużny).

Wsparcie procesów kształcenia obywateli w formie IF z poziomu krajowego realizowane będzie w ramach FERS. Jednocześnie w Kontrakcie programowym dla województwa

pomorskiego zawartym w dniu 9 czerwca 2022 r. pomiędzy Zarządem Województwa Pomorskiego jako IZ FEP 2021-2027 oraz ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego uzgodnione zostało odstępstwo od linii demarkacyjnej, określającej zakres interwencji programów polityki spójności 2021-2027, realizowanych z poziomu krajowego i regionalnego, polegające na wprowadzeniu do FEP 2021-2027 instrumentu finansowego w CS 4(g) komplementarnie do FERS.

Wsparcie realizowane w ramach FEP 2021-2027 jest komplementarne do analogicznego instrumentu finansowego uruchomionego w ramach FERS.

IZ zapewni mechanizm zapobiegający podwójnemu finansowaniu przedsięwzięć realizowanych w ramach FEP 2021-2027 z przedsięwzięciami realizowanymi w ramach FERS.

Mając na względzie, że program FEP 2021-2027, zatwierdzony przez KE, przewiduje w CS 4(g) realizację wyłącznie instrumentu dłużnego (pożyczka), a z kolei w FERS realizowany będzie instrument dłużny łączony z dotacją (pożyczka z umorzeniem), w niniejszej Strategii Inwestycyjnej nie uwzględniono parametrów związanych z umorzeniami. Zmiana charakteru instrumentu w FEP 2021-2027 wymaga bowiem uzgodnienia zmiany Programu z KE.

1.2.2 Montaż finansowy

IF zaprojektowane w Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10 będą finansowane ze środków EFS+ w części nie większej niż 85%. 15% wkładu krajowego może być zapewnione przez IZ na poziomie Beneficjenta lub PF lub zapewnione przez Beneficjenta na poziomie PF.

Przy montażu finansowym poszczególnych produktów uwzględnione zostaną także dodatkowe wymogi prawne (w szczególności związane z pomocą publiczną).

Kwoty środków publicznych (unijnych i krajowych) przeznaczone na IF w ramach Działania 5.10 prezentują się następująco:

Tabela 2. Alokacja na instrumenty finansowe w ramach Działania 5.10

Działanie SzOP	EFS+ (EUR)	Wkład krajowy (EUR)	Ogółem
Działanie 5.10 Kształcenie ustawiczne – wsparcie pozadotacyjne	12 585 972	2 221 054	14 807 026

Na etapie wdrażania Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10 alokacje przyjęte w CS 4(g) FEP 2021-2027 i w poszczególnych IF zostaną przeliczone na PLN według właściwego kursu EUR/PLN.

1.2.3 Przegląd Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10

Zgodnie z zakresem FEP 2021-2027 instrument finansowy w Działaniu 5.10 ma charakter wyłącznie pożyczkowy i nie przewiduje umorzeń. IZ FEP 2021-2027, na podstawie dotychczasowych doświadczeń z wdrażania wsparcia zwrotnego w różnych obszarach tematycznych, także rynku pracy, zakłada, że popyt na wsparcie kształcenia osób dorosłych będzie wystarczający do uruchomienia produktu w całości zwrotnego (bez części dotacyjnej i umorzeń).

Mechanizmy realizacji niniejszej Strategii Inwestycyjnej zakładają, że IZ FEP 2021-2027, we współpracy z Podmiotem wdrażającym fundusz powierniczy, będzie systematycznie i stale analizować i monitorować sytuację rynkową, w tym zapotrzebowanie na pożyczki ze strony mieszkańców województwa pomorskiego w obszarze kształcenia ustawicznego. Analizy te umożliwią ewentualną modyfikację warunków realizacji instrumentu finansowego i dostosowanie go do oczekiwań ostatecznych odbiorców. Jeżeli analiza popytu wykaże potrzebę wprowadzenia dodatkowych preferencyjnych warunków, w szczególności w zakresie umorzeń, IZ FEP 2021-2027 przedłoży KE stosowną propozycję zmiany FEP 2021-2027.

Przesłankami uzasadniającymi zmianę formy finansowania z pożyczki na pożyczkę z dotacją (umorzeniem), mogą być w szczególności niski popyt na instrument finansowy ze względu na jego niższą niż przewidywano atrakcyjności dla ostatecznych odbiorców, znacząca zmiana sytuacji gospodarczej, skutkująca brakiem zainteresowania ostatecznych odbiorców tą formą wsparcia, ograniczone zainteresowanie realizacją instrumentu finansowego po stronie Pośredników Finansowych.

W przypadku wprowadzenia mechanizmu umorzeń do instrumentu finansowego, podstawą do ustalenia jego konstrukcji i intensywności będą preferencje wskazane w FEP 2021-2027 w CS 4(g) z zastrzeżeniem, że maksymalne wysokości limitów umorzeń w FEP 2021-2027 nie będą przekraczać limitów umorzeń przyjętych w FERS.

2 Instrumenty Finansowe w programie Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027

Tabela prezentuje IF zaprojektowane w FEP 2021-2027 w ramach Priorytetu 5. Fundusze europejskie dla silnego społecznie Pomorza (EFS+), Działanie 5.10 Kształcenie ustawiczne – wsparcie pozadotacyjne wraz z szacunkową alokacją EFS+.

Tabela 3. Instrumenty finansowe w FEP 2021-2027 w ramach Priorytetu 5. Fundusze europejskie dla silnego społeczeństwa Pomorza (EFS+), Działanie 5.10 Kształcenie ustawiczne – wsparcie pozadotacyjne

Lp.	Działanie SzOP	Rodzaj IF	Nazwa IF	Indykatorywna alokacja EFS+ (EUR)
1.	5.10	Instrument dłużny	Pożyczka na kształcenie osób dorosłych	12 585 972

RAZEM: 12 585 972 EUR

2.1 Priorytet 5. Fundusze europejskie dla silnego społeczeństwa Pomorza (EFS+)

2.1.1 Instrumenty finansowe w zakresie wspierania uczenia się przez całe życie – CP 4/CS 4(g)

Tabela 4. Instrument finansowy: Pożyczka na kształcenie osób dorosłych

CP 4/CS 4(g)
Opis
Preferencyjny instrument dłużny skierowany do osób dorosłych, które chcą z własnej inicjatywy podnieść lub potwierdzić swoje kompetencje oraz/lub nabyć kwalifikacje (w tym włączone do Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji), bez ograniczeń co do przedmiotu i formy kształcenia, z wyłączeniem studiów I, II i III stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich. Wsparcie finansowe będzie mogło być wykorzystane na kształcenie w dowolnym obszarze tematycznym. Formy kształcenia finansowane pożyczką mogą być realizowane zarówno przez krajowe, jak i zagraniczne (z obszaru UE i EOG) instytucje oferujące kształcenie. Model operacyjny jest oparty na podejściu popytowym – pożyczkobiorca sam decyduje o zakresie i formie kształcenia. W uzgodnieniu między Beneficjentem i IZ mogą być preferowane przedsięwzięcia w obszarach preferencji FEP 2021-2027, w szczególności w przypadku potencjalnego wprowadzenia umorzeń: 1) ukierunkowane na rozwój i potwierdzanie kompetencji oraz nabywanie kwalifikacji dostosowanych do potrzeb ISP oraz branż kluczowych mających istotne znaczenie dla rozwoju poszczególnych obszarów województwa, 2) ukierunkowane na rozwój i potwierdzenie kompetencji cyfrowych,

CP 4/CS 4(g)	
3) ukierunkowane na rozwój i potwierdzanie kompetencji oraz nabywanie kwalifikacji w sektorach związanych ze środowiskiem, klimatem, energią, gospodarką o obiegu zamkniętym oraz biogospodarką.	
Zasady realizacji wsparcia	
Jeden ostateczny odbiorca może uzyskać jedną lub kilka pożyczek do maksymalnej wysokości 50 tys. PLN.	
Odbiorcy ostateczni	
Dorośle osoby fizyczne (ukończony 18 r.ż.) – mieszkańcy województwa pomorskiego, chcący z własnej inicjatywy podnieść lub potwierdzić swoje kompetencje oraz/lub nabyć kwalifikacje.	
Pośrednicy finansowi	
M. in. fundusze pożyczkowe, banki komercyjne i spółdzielcze.	
Podstawowe parametry	
1. Szacunkowa liczba odbiorców ostatecznych	2 835
2. Wartość pożyczki	do 50 tys. PLN
3. Okres budowy portfela	do 48 miesięcy jednak nie później niż do 31 grudnia 2029 r.
4. Okres finansowania oraz karencji	do 3 lat Karencja do 6 miesięcy
5. Limit strat	do 15% wartości kapitału
6. Szacunkowa dźwignia	1,1765
7. Okres realizacji inwestycji	3 lata (maksymalny okres realizacji formy kształcenia).
8. Warunki przyznania dotacji	Brak umorzeń ² .
9. Wysokość wkładu PF	15%
Oprocentowanie	
Pożyczka nieoprocentowana.	
Podział ryzyka i wynagrodzenia kapitału	
Podział ryzyka na zasadzie <i>pari passu</i> , w zależności od udziału w kapitale pożyczki.	

² IZ FEP 2021-2027 dopuszcza wprowadzenie umorzeń w trakcie realizacji projektu po przeprowadzeniu oceny efektów wdrażania produktu finansowego. Umorzenia będą wówczas uwzględniały odpowiednie preferencje określone w CP 4/CS 4(g) FEP 2021-2027. Warunkiem wprowadzenia umorzeń jest uzgodnienie z KE stosownej zmiany FEP 2021-2027.

CP 4/CS 4(g)
Wkład krajowy do instrumentu finansowego (15%) zapewniony przez IZ na poziomie Beneficjenta lub PF lub zapewniony przez Beneficjenta na poziomie PF jako wkład nieoprocentowany.
Pomoc publiczna
Bez pomocy (pożyczka przeznaczona dla osób fizycznych ³).
Informacje dodatkowe
-

2.1.2 Oczekiwane efekty IF w CS 4(g)

Wskaźniki produktu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Cel końcowy (2029)
1.	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie (EECO05)	osoby	2 551
2.	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (EECO12)*	osoby	
3.	Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie (EECO13)*	osoby	
4.	Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie (EECO14)*	osoby	
5.	Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie (EECO15)*	osoby	
6.	Liczba osób bezdomnych lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie (EECO16)*	osoby	

* Wartość wskaźnika podlega monitorowaniu i raportowaniu, jednak bez obowiązku osiągnięcia określonego celu końcowego

Wskaźniki rezultatu

³ Osoby fizyczne, które wnioskują o pożyczkę nie jako przedsiębiorcy (nawet, jeśli prowadzą indywidualną działalność gospodarczą).

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Cel końcowy (2029)
1.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (EECR03)	osoby	2 409
2.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje cyfrowe po opuszczeniu programu (PLGCR01)*	osoby	
3.	Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu (PLDGCR04)*	osoby	

* Wartość wskaźnika podlega monitorowaniu i raportowaniu, jednak bez obowiązku osiągnięcia określonego celu końcowego

3 Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10

Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10 może być podjęta przez IZ FEP 2021-2027 w każdym czasie – z inicjatywy własnej lub na uzasadniony wniosek Podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy. Jej zmiana nie wymaga zmiany Strategii Inwestycyjnej dla IF w FEP 2021-2027 – Ogólne zasady realizacji.

Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10, w razie potrzeby, może być poprzedzona weryfikacją ustaleń oceny ex-ante IF, w szczególności w razie znaczących zmian sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego.

Uzasadnienie wprowadzenia zmian do Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10 może w szczególności odwoływać się do wniosków i rekomendacji płynących z analiz sprawozdań finansowych oraz sprawozdań rzeczowych z postępu wdrażanych IF.

IZ FEP 2021-2027 może samodzielnie lub na wniosek Podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy podjąć decyzję o aktualizacji Strategii Inwestycyjnej dla Działania 5.10, która może dotyczyć następujących kwestii:

- 1) odbiegający od założeń popyt na poszczególne IF, mogący prowadzić do zmiany alokacji na daną grupę instrumentów,
- 2) uzasadniona zmiana Podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy, zakresu rzeczowego i finansowego działalności funduszu powierniczego,
- 3) problemy z wyłonieniem PF lub też niesatysfakcjonująca sprawność ich działania,
- 4) wskazywane przez PF bariery w sprawnym wdrażaniu IF,
- 5) niższa od założonej jakość portfela (związana np. z przyjętym zbyt optymistycznym poziomem ryzyka w zakresie danego instrumentu),
- 6) znaczące zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego i Polski,
- 7) znaczące zmiany w regulacjach prawnych (unijnych i krajowych), w tym dokumenty robocze (np. wytyczne), wydane przez KE lub ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego,

- 8) niekorzystny wpływ IF oferowanych w ramach FEP 2021-2027 na finansowanie oferowane przez sektor komercyjny,
- 9) identyfikacja obszarów nieuzasadnionej konkurencji między IF oferowanymi przez FEP 2021-2027 a instrumentami zwrotnymi i bezzwrotnymi oferowanymi z wykorzystaniem innych środków publicznych,
- 10) konieczność ustalenia sposobu zagospodarowania Zasobów Zwróconych i odsetek przynależnych funduszowi powierniczemu,
- 11) zmiana zapisów FEP 2021-2027,
- 12) korekty wskaźników monitorowania w zakresie definicji i wartości, z zastrzeżeniem utrzymania zakładanych efektów realizacji FEP 2021-2027,
- 13) korekty i doprecyzowania zapisów rodzących wątpliwości interpretacyjne,
- 14) korekty ewidentnych pomyłek pisarskich i błędów edycyjnych.